

AUTEURS
SAHAR NOOR
LAURA METWALLY

Kennisplatform
Integratie &
Samenleving

JULI 2018

Hoe vergroot je het vertrouwen tussen jongeren en de politie?

EEN HANDREIKING VOOR HET VERSTERKEN VAN INTERVENTIES

Inhoud

Inleiding.....	3
1. Het vertrouwen vergroten tussen jongeren en politie: wat zijn criteria voor kansrijke interventies?.....	5
1.1 ALGEMENE CRITERIA.....	5
1.2 AANBEVELINGEN TER STIMULERING VAN ACTIEVE BETROKKENHEID DOOR JONGEREN	8
2. Criteria bij het gebruik van de dialoogmethode en de inzet van sociale media.....	10
2.1 CRITERIA BIJ DIALOOG.....	10
2.2 TIPS EN ADVIEZEN TER VERBETERING VAN BEELDVORMING OP SOCIALE MEDIA.....	12
Literatuur	15
Bijlage 1: Bevindingen uit de survey onder jongeren met een migratieachtergrond	17
Bijlage 2: Achtergrondkenmerken geënquêteerde jongeren	21
Bijlage 3: Enquête jongeren met een migratieachtergrond.....	22

Inleiding

Het vertrouwen van jongeren in instituties in onze samenleving draagt bij aan hun binding met en participatie in die samenleving. Het zorgt ervoor dat instituties hen beter kunnen bereiken en vice versa. Sommige jongeren hebben relatief weinig vertrouwen in instituties zoals politie, politiek en het onderwijs. Met name jongeren met een migratieachtergrond, een lager opleidingsniveau en/of afkomstig uit kwetsbare wijken geven vaker aan weinig vertrouwen te hebben. Dit geldt vooral voor vertrouwen in de politie. Dat gebrek aan vertrouwen heeft verschillende oorzaken. Zo blijken de omgang van de politie met jongeren, ervaren discriminatie, de ervaren effectiviteit en negatieve beelden van de politie op sociale media een belangrijke rol te spelen.¹

De politie wil haar relatie met jongeren met een migratieachtergrond verbeteren. Door wederzijds begrip te ontwikkelen, hoopt zij dat vooroordelen ten opzichte van elkaar verminderen, en er meer bondgenootschap ontstaat tussen de beide partijen. Op deze manier zou het vertrouwen tussen de jongeren en de politie vergoot kunnen worden. De politie wil ook graag haar imago op sociale media verbeteren.

AANLEIDING

In 2016 is er door KIS een inventarisatie uitgevoerd van interventies die gericht zijn op preventie van etnisch profileren door de relatie tussen jongeren en politie te verbeteren. Uit deze verkenning kwam naar voren dat jongeren nauwelijks als gelijke partners bij deze interventies worden betrokken. Ook bleek dat dialoog in 'vredestijd' – mits aan een aantal eisen wordt voldaan – goed kan werken om het contact tussen de beide polen te versterken en daarmee het vertrouwen te vergroten (Noor, 2016). Ook in het recente KIS-onderzoek naar het vertrouwen in instituties, dat aan de basis ligt van deze handreiking, is gekeken naar mogelijkheden om het vertrouwen te verbeteren, dan wel te herstellen. Daaruit kwam een aantal aanbevelingen naar voren:

1. Inclusief handelen: behandel alle jongeren gelijkwaardig, rechtvaardig en met respect.
2. Open en transparant optreden: licht zo duidelijk mogelijk toe wat professionals doen en waarom zij dat doen (microniveau), en in hoeverre het werk van de professional bijdraagt aan een betere samenleving (macroniveau).
3. Vertegenwoordig jongeren: geef jongeren het gevoel dat het instituut er 'ook voor hen is'.
4. Meer diversiteit in het personeel: dit kan bij jongeren bijdragen aan het gevoel vertegenwoordigd te worden en levert ook een positieve bijdrage aan 'cultuursensitief' werken.
5. Positief (direct) contact: zorg voor positieve (persoonlijke) ervaringen van jongeren. Streef naar contact waaruit betrokkenheid blijkt, waarin onderling begrip kan ontstaan en dat jongeren het gevoel geeft dat ze serieus genomen worden.
6. Inzet sociale media: bied een positief (tegen)geluid op een medium dat een groot bereik bij jongeren heeft.

Uit gesprekken met diverse politie-eenheden komt duidelijk naar voren dat zij inzicht willen krijgen in de belevingswereld en ervaringen van jongeren, en dat zij aan jongeren inzicht willen bieden in hún belevingswereld. Dit wederzijds inzicht moet ertoe leiden dat vooroordelen ten opzichte van elkaar verminderen, en er tussen beide partijen meer bondgenootschap ontstaat. Bovendien zou op deze manier het vertrouwen tussen de jongeren en de politie vergoot, en hun relatie verbeterd moeten worden.

¹ De bevindingen in deze alinea zijn gebaseerd op het KIS-onderzoek *Vertrouwen van jongeren in instituties: Onderzoek naar het vertrouwen van jongeren in politie, onderwijs en politiek* (Van Kapel, Noor & Broekhuizen, 2018).

DOEL

De vraag die nu ontstaat is: waaraan moeten interventies die erop gericht zijn het vertrouwen tussen jongeren en politie te verbeteren, voldoen voor een zo groot mogelijke kans op slagen? Deze vraag staat centraal in deze handreiking. Doel van deze handreiking is inzicht te geven in de manier waarop interventies bij deze jongeren het vertrouwen in instituties kunnen verbeteren. We hebben onderzocht welke voorwaarden en criteria het slagingspercentage van dergelijke aanpakken vergroten. Daartoe voerden we literatuuronderzoek uit, aangevuld met gesprekken met diverse maatschappelijke organisaties, betrokkenen en de politie, en een survey onder 55 jongeren met een migratieachtergrond.²

De inzichten uit deze handreiking hebben betrekking op interventies met jongeren en de politie.³ De voorwaarden en aanbevelingen die we noemen zijn van toepassing op alle typen jongeren. Echter, binnen de handreiking ligt de focus op jongeren met een migratieachtergrond omdat jongeren in deze doelgroep relatief weinig vertrouwen blijken te hebben in de politie.

VOOR WIE?

Deze handreiking is bedoeld voor alle professionals en met name de politie, die een interventie willen inzetten of ontwikkelen die erop gericht is de relatie of samenwerking tussen jongeren en politie te verbeteren. Dit rapport met de bijbehorende checklist ([zie link>>>>](#)) kan als toetsingsinstrument worden gebruikt om te beoordelen hoe u uw interventie kunt versterken. Ook kan het inspiratie bieden voor professionals die iets willen doen ter bevordering van de relatie en daarmee het vertrouwen tussen de politie en jongeren, maar niet weten wat daar de juiste ingrediënten voor zijn.

LEESWIJZER

In hoofdstuk 1 geven we algemene criteria weer voor interventies die gericht zijn op jongeren en de politie. In hoofdstuk 2 formuleren we criteria voor de inzet van dialoog, en voor het gebruik van sociale media. De bevindingen uit onze survey onder jongeren met een migratieachtergrond hebben we in bijlage 1 op een rij gezet. In bijlage 2 staan hun achtergrondkenmerken en in bijlage 3 vindt u de enquête die we hebben afgenomen.

² In deze handreiking worden met 'jongeren' jeugdigen in de leeftijd van 15-25 jaar bedoeld. Op basis van de gesprekken met betrokkenen blijkt dat de behoefte groot is om vooral in deze leeftijdscategorie te investeren. Sommige professionals focussen alleen op 18-plussers. De motieven hiervoor lopen uiteen en zijn afhankelijk van het doel van de interventies.

³ In het kader van dit rapport zijn gesprekken gevoerd met organisaties en instellingen die zich bezighouden of willen houden met interventies voor jongeren en de politie. Gesprekspartners waren Amnesty International, IZI Solutions, SDR@ Academy, Politie en de Nederlandse Jeugdraad. Op basis van deze gesprekken hebben we de criteria geformuleerd die zijn weergegeven in hoofdstuk 1.

1. Het vertrouwen vergroten tussen jongeren en politie: wat zijn criteria voor kansrijke interventies?

Om het vertrouwen tussen de jongeren en politie te vergroten, worden verschillende typen interventies (activiteiten) ingezet door diverse partijen. Denk aan buurtbarbecues, jongeren die een dienst meedraaien met de politie, discussieavonden met wijkagenten, maar ook voorlichting aan jongeren op scholen door de politie (schoolvoorlichtingsteams). Er worden allerlei initiatieven ontwikkeld en ingezet om de (plaatselijke) jongeren te bereiken, een relatie met hen op te bouwen en/of deze relatie te verduurzamen. Of hen voor te lichten over het werk van de politie. De behoefte is groot om door contact en ontmoeting te werken aan een betere relatie. Door hier op in te zetten wordt verondersteld ook het wederzijdse vertrouwen te vergroten.

De contacttheorie gaat ervan uit dat contact met mensen die tot een andere groep worden gerekend vooroordelen kan doen verminderen over de desbetreffende groep (Allport, 1954). Hierbij is onder andere de kwantiteit van het contact een van de belangrijke factoren: hoe vaker de ontmoeting plaatsvindt, hoe groter de kans dat vooroordelen verminderen (Brown & Hewstone, 2005). De vraag rijst wat er werkt binnen al deze initiatieven waarbij jongeren en de politie met elkaar in contact gebracht worden. Welke elementen dragen bij aan het behalen van de beoogde doelen? En onder welke voorwaarden? Samengevat: welke criteria gelden er voor dergelijke interventies, om een zo groot mogelijke kans van slagen te hebben?

In onderstaande paragrafen formuleren we de criteria in de vorm van algemene aanbevelingen (1.1) en aanbevelingen om bij jongeren actieve betrokkenheid te vergroten (1.2).

1.1. ALGEMENE CRITERIA

1. Neem gelijkwaardigheid als uitgangspunt in de interventie

Bij een interventie met jongeren en politie is het cruciaal dat de gezagsverhoudingen die buiten de interventie aanwezig zijn, binnen de interventie komen te vervallen. De politie als professional is immers een gezagsdrager, en jongeren zijn dat niet. Dit is een belangrijke succesfactor voor een interventie: contact op basis van een onderling neutrale en gelijkwaardige positie, met wederzijds respect. Hiermee wordt een belangrijk probleem getackeld dat jongeren buiten de interventie ervaren. Namelijk de ervaring soms niet eerlijk en/of gelijkwaardig te worden behandeld door de politie.

Gelijkwaardigheid kan op allerlei manieren terugkomen in een interventie. Bijvoorbeeld door het contact niet in een politiebureau te laten plaatsvinden en de politie in burgerkleding deel te laten nemen aan gesprekken. Daardoor kunnen statusverschillen wegvallen. Dat kan ook door helder te communiceren dat er binnen de interventie geen sprake is van 'jongeren versus de politie' of andersom, maar dat er vanuit burgerschap wordt samengewerkt. Die gemeenschappelijkheid kan ook benadrukt worden door de deelnemers te koppelen aan de wijk of de stad waar ze vandaan komen. Om hun gemeenschappelijkheid en gelijkwaardigheid te benadrukken, kan gebruikgemaakt worden van een kwaliteitenspel tussen de jongeren en de politie, waarbij ze op basis van hun gedeelde kwaliteiten aan elkaar gekoppeld worden.⁴ De politieagenten nemen bij voorkeur tussen de jongeren plaats, houden 'smalltalk' met hen en vormen geen groepjes met collega-agenten.

De gelijkwaardigheid binnen de doelgroepen vormt een belangrijke sleutel voor het slagen van de interventie. Gelijkwaardigheid kan samenwerking tussen de beide doelgroepen tot stand brengen, ze kunnen daardoor tot gemeenschappelijke uitgangspunten en oplossingen komen (zie de aanbeveling 'Creëer een

⁴ Er zijn diverse kwaliteitenspellen die je hiervoor kunt gebruiken, bijvoorbeeld de kwaliteitenspel van Peter Gerrickens.

gemeenschappelijk uitgangspunt waar de beide partijen achter kunnen staan', verderop in deze paragraaf), en er kan bondgenootschap door gecreëerd worden.

2. Breng de omgevingsfactoren en specifieke achtergronden van de doelgroepen in beeld

Bij een interventie met jongeren en politie is het van belang helder te krijgen *wie* de doelgroepen zijn, *welke kenmerken* ze hebben en *hoe* naar de doelgroepen wordt gekeken vanuit de probleemstelling (zijn ze probleemdragers, oplossers of veroorzakers?).⁵

Het is hierbij cruciaal te kijken naar de specifieke ervaringen en problemen die doelgroepen kunnen hebben. Met name bij jongeren met een migratieachtergrond kunnen specifieke kwesties een rol spelen. Denk aan (ervaren) kansloosheid, zwakke arbeidsmarktpositie, schuldenproblematiek, stigmatisering, islamfobie, xenofobie, afwezigheid van sociale steun, armoede et cetera (Pels, Distelbrink & Tan, 2009). Deze factoren kunnen invloed hebben op de opvattingen, het gedrag en de houding van de jongeren en de politie ten opzichte van elkaar. Met name negatieve ervaringen of omstandigheden kunnen resulteren in defensieve gedragingen en negatieve beeldvorming.

Door een analyse van de omgevingsfactoren en achtergronden van de beide doelgroepen (dus ook de ervaringen van agenten!) kan er onderling meer begrip ontstaan voor de positie en de situatie van de ander binnen de samenleving. Tevens kan dit ook emoties van empathie aanwakkeren (zie de aanbeveling 'Wek empathische gevoelens op' in paragraaf 2.1).

3. Laat het doel van de interventie aansluiten op de realiteit en de ervaringen van de doelgroepen

Samen een boswandeling maken, samen de natuur ontdekken, of samen meedoen aan een creatieve cursus schilderen: het zijn leuke activiteiten, maar ze sluiten niet aan op de realiteit van jongeren. Zo kan een goedbedoelde interventie alsnog de plank misslaan. Interventies die qua doelstelling niet aansluiten bij de realiteit en ervaringen van de *beide* doelgroepen, kunnen hun doel(en) missen. U hebt immers te maken met twee doelgroepen die verschillende realiteiten en ervaringen hebben. Daarom hebt u ook te maken met twee verschillende 'probleemstellingen' en doelen. Bijvoorbeeld: bij de jongeren kan het gebrek aan vertrouwen in de politie onder meer veroorzaakt zijn door negatieve ervaringen met de politie of het horen van negatieve ervaringen van anderen. Doel bij hen wordt: hun vertrouwen in de politie herstellen door positieve ervaringen met de politie op te doen. Bij de politie kan het probleem zijn: vooroordelen en stereotypen ten aanzien van bepaalde groepen jongeren, in het bijzonder jongeren van migratieafkomst die in groepen in de openbare ruimte optrekken. Doel bij de politie kan zijn: verminderen van vooroordelen en stereotypen ten aanzien van deze groepen jongeren door hen met deze jongeren in contact te brengen. Door de verschillen in realiteiten en ervaringen te onderkennen, en de doelen daarop te laten aansluiten, vergroot u ook het ervaren succes van de deelnemers binnen een interventie.

4. Creëer een gemeenschappelijk uitgangspunt waar beide partijen achter kunnen staan

Wat willen de beide partijen bereiken met de interventie? Zij moeten het eens zijn over wat er samen bereikt kan worden met de aanpak. De partijen moeten tot gedeelde definities van de problemen en hun oplossingen

⁵ Wilt u een probleem gaan oplossen? Dan zijn de probleemoplossers uw doelgroep. Daarbij is het belangrijk dat u kijkt hoe de probleemoplossers (denk aan intermediairs, docenten of jongerenwerkers et cetera) de *probleemveroorzakers* kunnen bijsturen in hun gedrag of houding. U kunt ook focussen op het dragelijk maken van een probleem. Dan zijn de *probleemdramers* uw doelgroep. U werkt dan niet aan het oplossen van het probleem, maar u ondersteunt de probleemdramers in het dragelijk maken van het probleem (Felten, Boojink & Janssens, 2016).

komen. In dit specifieke geval moet ook helder zijn welke oplossingen de interventie kan opleveren voor zowel de jongeren als de politie. De oplossingen kunnen per partij verschillen. Echter op basis van een gemeenschappelijk uitgangspunt kan er samengewerkt worden (zie ook de aanbeveling 'Werk samen zonder competitie' in paragraaf 2.1).

5. Kies voor een activiteit die aansluit op de interesse van de doelgroepen, en het doel van de interventie

Bij een interventie voor politie en jongeren is het relevant te achterhalen welk soort activiteiten zou aansluiten bij beide groepen. Met welke aanpak denkt u de doelen te behalen? Hierbij maakt u de vertaalslag van doelen naar activiteiten, werkvormen en materialen. Het is belangrijk om stil te staan bij de vraag welk type activiteiten u wilt inzetten om de houding en/of het gedrag van de doelgroep te veranderen en het vertrouwen in elkaar te vergroten. Denk bijvoorbeeld aan actief leren, rollenspel, inzet van filmmateriaal, theater of rolmodellen die op de doelgroep(en) lijken (Felten, Taouanza & Keuzenkamp, 2016) (aanbeveling 'Maak gebruik van rolmodellen' in paragraaf 1.2). Ook met betrekking tot de materiaalkeuze is het belangrijk dat de activiteiten zo goed mogelijk aansluiten bij de belevingswereld en de interesses van de doelgroepen.

Een voetbalwedstrijd kan bijvoorbeeld door beide doelgroepen als gewenste activiteit ervaren worden. Daarbij is het belangrijk dat jongeren en politieagenten in gemengde teams zitten, en dus niet als groepen tegen elkaar gaan spelen. Een ander voorbeeld is een buurtbarbecue, die kan saamhorigheid creëren als daar behoefte aan is. Echter, een eenmalige activiteit is onvoldoende om het vertrouwen van de beide doelgroepen in elkaar te vergroten. Om de impact van de interventie te vergroten is het nodig om herhaaldelijk activiteiten te organiseren. Verder is de keuze voor een bepaalde activiteit ook afhankelijk van de praktische en financiële mogelijkheden (van de facilitator van de interventie), het sociale klimaat in de buurt/wijk en de relatie (of het ontbreken daarvan) tussen de beide partijen.

6. Sluit aan de op de taal van de doelgroepen, vooral die van jongeren

De manier waarop en de weg waarlangs er binnen een interventie gecommuniceerd wordt, is cruciaal voor de manier waarop boodschappen geïnterpreteerd worden. Het is raadzaam de communicatie aan te passen aan de doelgroepen (in dit geval de jongeren). Politiejargon of complexe presentaties kunnen voor ruis in de communicatie zorgen (Pels, Distelbrink & Tan, 2009). Bovendien is het raadzaam om bij de communicatie binnen de kaders van de realiteit van de doelgroepen te blijven. Schriftelijke communicatie wordt afgeraden en audiovisuele materialen worden aangeraden. De gehanteerde terminologie moet ook aansluiten bij wat voor de doelgroepen belangrijk en begrijpelijk is.

7. Zorg voor diversiteit bij de deelnemers

Bij de selectie van jongeren en politieagenten kunt u ervoor kiezen om jongeren en agenten met diverse achtergronden aan de interventie te laten deelnemen. Het mixen van deelnemers met diverse etnische, religieuze en culturele achtergronden kan verrijkend werken. Denk hierbij ook aan jongeren (en agenten) met een van oorsprong Nederlandse achtergrond. Dat geldt ook voor de verhouding jongens en meisjes, mannen en vrouwen. Tenzij u bewust een specifieke aanpak wilt uitrollen voor een specifieke groep.

8. Evalueer, onderbouw en verduurzaam de interventie

In de praktijk worden interventies niet altijd geëvalueerd (Noor, 2016). Om enig zicht te krijgen op de impact van interventies met jongeren en de politie is het cruciaal om de activiteiten na afloop te evalueren. Bovendien kunt u door te evalueren achterhalen of de interventie er wel of niet in geslaagd de opvatting, houding en/

of het gedrag van de doelgroepen positief te beïnvloeden. Het is belangrijk dat de interventie methodisch goed is onderbouwd en omschreven. Zo kan zij geborgd worden en wordt zij overdraagbaar naar anderen die dezelfde interventie willen uitvoeren. Bovendien maakt een evaluatie ook helder hoe de interventie op de juiste manier geïmplementeerd wordt (kwaliteitsbewaking).

1.2. AANBEVELINGEN TER STIMULERING VAN ACTIEVE BETROKKENHEID DOOR JONGEREN

In de vorige paragraaf bespraken we criteria om de slagingskans van een interventie met jongeren en politie te vergroten. Het is van belang dat jongeren zelf actief kunnen meedenken over, en meedoen met (en meebeslissen over) het opzetten van activiteiten die aan de gestelde criteria voldoen. In deze paragraaf doen we aanbevelingen om de betrokkenheid en participatie van jongeren binnen een interventie te vergroten.

De criteria in deze paragraaf zijn gebaseerd op literatuur, gesprekken met betrokkenen en een survey onder 55 jongeren met een migratieachtergrond. In de survey is aan de jongeren gevraagd hoe zij zelf willen participeren in een interventie met de politie.⁶

1. Betrek jongeren in alle fases van de interventie (van ontwikkeling tot uitvoering).

Bied jongeren in alle fases van een interventie de ruimte om betrokken te zijn: van ontwikkeling tot uitvoering. Dit voorkomt dat de uiteindelijke interventie, aanpak en de activiteiten die daarbinnen plaatsvinden, niet aansluiten op de realiteit, interesses, behoeften en belevingswereld van de jongeren.

2. Laat jongeren op verschillende niveaus participeren

In verschillende situaties kan voor verschillende niveaus van betrokkenheid gekozen worden. Pedagogisch gezien is het voor jongeren belangrijk dat zij de kans krijgen op verschillende niveaus te (leren) participeren. Idealiter zou afhankelijk van de type interventie samen met de jongeren gekozen worden welke rol jongeren op zich kunnen en willen nemen. Dit kan informeren, raadplegen, adviseren, coproduceren en/of meebeslissen zijn. Interventies waarin er geen gelijkwaardige rolverdeling is tussen de jongeren en de politie worden afgeraden. Daarnaast is het belangrijk om schijnparticipatie te voorkomen. Zet jongeren bijvoorbeeld niet als decoratie in om een actie van volwassenen op te luisteren.⁷

3. Creëer eigenaarschap onder de jongeren

Het is belangrijk dat de jongeren een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan het oplossen van het probleem. Dat creëert eigenschap onder de jongeren (Nationale Jeugdraad, 2017). Dit betekent dat zij ook ruimte moeten krijgen om verantwoordelijkheid te nemen over zaken waar ze verantwoordelijkheid over willen nemen. En dat zij die verantwoordelijkheid ook kunnen uitbreiden wanneer het mogelijk is om hun eigenaarschap te vergroten.

4. Neem jongeren serieus en respecteer hun mening

Voor jongeren is respect het sleutelwoord. Het gehoord en serieus genomen worden, valt hier ook onder. In een interventie met jongeren en politie is de politie de professional. De politie kan de slagingskans van

⁶ Zie bijlage 1 voor de bevindingen uit de survey, bijlage 2 voor de achtergrondkenmerken van de jongeren die de enquête ingevuld hebben en bijlage 3 voor de enquête.

⁷ Vormen van schijnparticipatie zijn: manipulatie (jongeren worden ingezet bij activiteiten die door volwassenen geïnitieerd zijn, maar zij weten niet wat de doelen of activiteiten inhouden); decoratie (jongeren worden ingezet om een actie van volwassenen op te luisteren) en afkopen (jongeren lijken een stem te krijgen, maar zij hebben totaal geen invloed) (Hart, 1992).

een interventie vergroten door de jongeren met een open houding te benaderen en oprechte interesse te tonen in hun mening en ervaring. Hierbij is ook inlevingsvermogen belangrijk. Dat betekent dat deelnemende politieagenten in staat zijn zich in te leven in de ervaringen van jongeren. Dit is met name cruciaal wanneer jongeren spreken over hun negatieve ervaringen met de politie. Een reactie als: 'Mijn collega heeft conform instructies gehandeld' werkt averechts. Bovendien kunnen dergelijke reacties begrip, verbinding, en het vergroten van vertrouwen tussen jongeren en de politie in de weg staan (zie ook de aanbeveling 'Wek empathische gevoelens op' in paragraaf 2.1).

5. De politie neemt initiatief!

Uit de survey blijkt dat jongeren vooral willen zien dat de politie meer het initiatief neemt tot communicatie en contact. De jongeren zijn wel bereidwillig, maar laten duidelijk merken dat het initiatief tot de interventie en eventuele andere acties door de andere partijen ondernomen moeten worden, en het beste voor hen gefaciliteerd kunnen worden. Wanneer ze hier zelf te veel energie in moeten steken, lijken ze dan ook af te haken.

6. Beloon en/of compenseer de deelname van jongeren

'Leuk z'n band met de politie, maar wat heb ik daaraan?' Het is belangrijk om aan jongeren duidelijk te maken wat zij uit de interventie kunnen halen, en wat de toegevoegde waarde ervan is voor hen. Denk ter compensatie voor deelname aan iets wat ze op hun CV kunnen zetten, zoals vrijwilligerswerk, of wellicht studiepunten in het kader van hun opleiding of een vak op school. Het is raadzaam om na te denken over een eventuele compensatie voor de jongeren, waardoor het meedoen aan de interventie of activiteit ook voor hen wat oplevert. Het inzicht dat een betere relatie met de politie ook voor hen wel degelijk wat oplevert, kan jongeren motiveren tot meer bereidwilligheid en meer moeite. Bijvoorbeeld: deelname aan een workshop die aangeboden wordt of een dagje onderdeel zijn van het corps. Laat zo'n interventie een succeservaring voor jongeren zijn!

7. Stem de interventie af op de leeftijd en ontwikkelingsfase van de jongeren

Houd rekening met de leeftijd van de jongeren binnen de interventie. Jongeren van 15 en 16 jaar bevinden zich in een andere ontwikkelingsfase dan jongeren die 20 of 22 jaar zijn.

8. Maak de resultaten concreet en zichtbaar

Jongeren willen snel zien welke impact hun bijdrage heeft gehad. Maak daarom duidelijk wat er met hun input is gedaan. Zo houdt u ook de aandacht vast en zien de jongeren in dat hun input impact heeft en daadwekelijk tot acties leidt.

9. Bereik jongeren in hun eigen leefomgeving

Ontmoet jongeren op plekken waar ze zich comfortabel voelen. Daarbij kan het helpen om een band aan te gaan met organisaties die een sleutelrol kunnen spelen (Nationale Jeugdraad, 2017).

10. Maak gebruik van rolmodellen

Jongeren worden het meest beïnvloed door hun 'gelijken'. Inzet van 'gelijken' is daarom een goede manier om jongeren te bereiken en te activeren (Taouanza, Felten & Keuzenkamp, 2016). Zij zijn ook beter in staat om 'gevoelige' thema's te adresseren en als rolmodel te fungeren. Door de inzet van rolmodellen kunnen jongeren geïnspireerd worden (zie ook de aanbeveling 'Hanteer een positieve sociale norm over de doelgroepen' paragraaf 2.1).

2. Criteria bij het gebruik van de dialoogmethode en de inzet van sociale media

Vooroordelen en negatieve ervaringen van jongeren hebben invloed op de mate waarin zij vertrouwen hebben in de politie. In interventies worden vaak twee methoden ingezet om vooroordelen te verminderen: het organiseren van dialoog en het verbeteren van de beeldvorming van de politie op sociale media. Daarom bekijken we in dit hoofdstuk hoe dialoog en sociale media zijn in te zetten om meer onderling begrip en positieve beeldvorming te creëren.

2.1. CRITERIA BIJ DIALOOG

Een methode die vaak wordt ingezet om vooroordelen weg te nemen, is de dialoogmethode. In een eerder onderzoek van KIS (Taouanza, Felten & Keuzenkamp, 2016) is gekeken naar de effectiviteit en de randvoorwaarden van dialoogbijeenkomsten die specifiek gericht zijn op het verminderen van discriminatie op basis van etniciteit en religie. Daaruit blijkt dat door middel van dialoog de vooroordelen jegens de ander gereduceerd kunnen worden. Sterker nog, de reductie van vooroordelen is generaliseerbaar naar de gehele 'outgroep' (de groep op wie de vooroordelen betrekking hebben) en ook naar andere groepen die niet betrokken waren bij het contact. Bijvoorbeeld: contacten met Turks-Nederlandse mensen kan ook leiden tot minder vooroordelen over Marokkaans-Nederlandse mensen. Daarnaast blijken de tijdens de dialoogsettings behaalde effecten ook buiten de dialoogomgeving en voor een langere termijn te bestaan. Maar om effectief te zijn moet de dialoog plaatsvinden onder bepaalde voorwaarden. In deze paragraaf geven we de criteria voor het voeren van dialoog, we doen dat weer in de vorm van aanbevelingen. We lichten daarbij toe wat dit specifiek betekent voor interventies tussen de jongeren en de politie.

1. Ontmoet in 'vredestijd'

De ontmoeting tussen de doelgroepen is idealiter ontspannen en vrij van afleidingen / andere taken (Taouanza, Felten & Keuzenkamp, 2016). Vrij zijn van afleiding is een voorwaarde om vooroordelen te verminderen. Deelnemers die tijdens de interventie andere dingen aan hun hoofd hebben, zijn wellicht minder gefocust op de activiteit, waardoor de dialoogbijeenkomst mogelijk minder goed slaagt. Voor een dialoogbijeenkomst tussen jongeren en de politie kan dit betekenen dat hier bij de selectie van de beide doelgroepen rekening mee wordt gehouden. Bijvoorbeeld een situatie waarin de gemoederen tussen jongeren en de politie in een wijk hoog opgelopen zijn, kan de interventie negatief beïnvloeden. De 'goed bedoelde' interventie sluit dan bovendien niet aan bij de realiteit waar de beide partijen zich op dat moment in bevinden.

2. Zet kennis in om vooroordelen te verminderen

Door over de juiste kennis te beschikken, kan onrecht beter herkend worden, waardoor vooroordelen kunnen verminderen (Taouanza, Felten & Keuzenkamp, 2016). Met name kennis over de achtergrond van 'de ander' kan vooroordelen helpen afnemen. Toegepast op dialoogbijeenkomsten voor jongeren en politie kan er bijvoorbeeld aan gedacht worden om jongeren kennis te laten maken met de werkwijze van de politie. Denk aan uitleg over de reden waarom de politie jongeren controleert, met welke doel en hoe daarover met de jongeren gecommuniceerd wordt. Andersom kunnen jongeren kennis over hun belevingswereld delen, en aan de politie uitleggen hoe zij een controle kunnen ervaren en hoe zij zelf met de politie communiceren.

Kennis kan ook betrekking hebben op situaties die buiten de onderlinge interactie staan, zoals de minder positieve omstandigheden waar de doelgroep zich in bevindt (bijvoorbeeld werkloosheid, armoede, stigmatisering, onveiligheid et cetera). Het kan zinvol zijn om te kijken hoe het er in de wijk/buurt voor staat,

bijvoorbeeld door in perspectief te zetten waarom bepaalde ontwikkelingen binnen een wijk plaatsvinden (denk aan overlast, criminaliteit, weinig voorzieningen voor jongeren et cetera) en wat de beide partijen daar samen aan kunnen doen. Ongeacht de kennis die over elkaar en/of elkaars omstandigheden gedeeld wordt, is het het belangrijkste dat het onrecht dat 'de ander' ervaart op deze manier herkend wordt.

3. Zie goede voorbeelden niet als 'de uitzondering' op de regel

'Het fenomeen subtyping treedt op wanneer iemand een individu uit een gestigmatiseerde groep, die afwijkt van zijn stereotiepe beeld, als een 'uitzondering' behandelt' (Taouanza, Felten & Keuzenkamp, 2016). Er wordt dan een subcategorie aangemaakt voor leden die niet voldoen aan het stereotiepe beeld. Op die manier worden zij niet als representatief gezien voor de gehele groep en blijft het stereotiepe beeld over 'de ander' bestaan.

Dit fenomeen is heel belangrijk in interventies met jongeren en de politie. Zo kan een politieagent die in de ogen van jongeren zijn werk goed doet, in de subcategorie 'good cop' (tegenover de 'bad cop') geplaatst worden en als uitzondering worden gezien. Andersom kan een hoogopgeleide jongere met een migratieachtergrond, uit een achterstandswijk waar veel jongeren met een migratieachtergrond een lage opleiding hebben, als uitzondering en niet-representatief voor de gehele groep gezien worden. En in beide gevallen zal het (negatieve) stereotiepe beeld over 'de ander' intact blijven en zullen de vooroordelen niet afnemen.

Om het stereotiepe beeld te doorbreken, moet ervoor gezorgd worden dat verschillende groepsleden uit de gestereotypeerde groep licht afwijken van het stereotiepe beeld, waardoor subcategoriseren moeilijker wordt. Maar de beide doelgroepen moeten zich wel representatief kunnen opstellen voor de groep waartoe ze behoren. En voorkomen dat ze als uitzondering op de regel worden gezien. Dit is vooral essentieel bij het inzetten van rolmodellen.

4. Hanteer een positieve sociale norm over de doelgroepen

Het belang van de sociale norm (datgene wat mensen 'normaal' vinden) is groot. Een positieve mening jegens gestigmatiseerde groepen kan ervoor zorgen dat vooroordelen afnemen (Taouanza, Felten & Keuzenkamp, 2016). Tegelijkertijd kan het horen van een racistische mening de bestaande vooroordelen versterken.

Een voorbeeld ter illustratie in de context van interventies voor jongeren en politie: als er een positieve sociale norm geldt ten aanzien van de politie ('De politie vergroot onze veiligheid'), zal de dialoogbijeenkomst een bijdrage leveren aan meer begrip en/of acceptatie van de politie. Wanneer er in dialoogbijeenkomsten negatieve meningen geuit worden over de politie ('De politie is racistisch'), zal dat ook negatief effect hebben op de opvatting en houding van de jongeren in de interventie. En andersom geldt dit ook wanneer er door de politie over jongeren wordt gesproken.

Als er positieve opinies geuit worden over jongeren (bijvoorbeeld: 'Jongeren zijn de meest actieve burgers van het land'), zal dit ook bijdragen aan een positievere mening over jongeren. Als de meningen over jongeren veelal negatief zijn (bijvoorbeeld: 'Jongeren zorgen voor overlast in de wijken'), dan zal dat ook de meningsvorming over de jongeren negatief beïnvloeden. Door positieve opvattingen in te zetten van een 'peer' of iemand uit de groep, kan dit voorkomen worden. De positieve mening van iemand uit de doelgroep (bijvoorbeeld een jongere) waar tegen opgekeken wordt en van wie men niet wist dat hij/zij positief dacht over de politie, kan de sociale norm (positief) beïnvloeden. Ook hier kan een rolmodel ingezet worden.

5. Werk samen zonder competitie

Samenwerking aan gezamenlijke doelen, zonder competitie, zorgt voor meer persoonlijke interactie op individueel niveau en overbrugt verschillen tijdens een dialoog (Taouanza, Felten & Keuzenkamp, 2016). Het gaat er wezenlijk om dat er tussen de beide doelgroepen verbinding ontstaat, waarbij de verschillen tussen jongeren en de politie tijdens de samenwerking wegvallen. Wel is het belangrijk dat er binnen deze samenwerking (dus zowel tijdens het proces als de uitvoering) de beide doelgroepen betrokken worden, en er gelijkheid is tussen de jongeren en de politie.

6. Werk op basis van vrijwillige deelname

Uit onderzoek blijkt dat ontmoetingen met 'de ander' beter werken als deze plaatsvinden op vrijwillige basis (Taouanza, Felten & Keuzenkamp, 2016). Voor interventies voor jongeren en de politie geldt deze vrijwillige deelname voor de beide groepen. Als de deelnemers intrinsiek gemotiveerd zijn, vergroot dat de slagingskans van een interventie.

7. Wek empathische gevoelens op

Empathisch vermogen blijkt een belangrijke factor te zijn in het reduceren van vooroordelen (Taouanza, Felten & Keuzenkamp, 2016). Dat men zich kan inleven in de ander en voelt hoe het voor de desbetreffende persoon of personen in een bepaalde situatie is (bijvoorbeeld dakloosheid), kan vooroordelen doen afnemen.⁸ Voor effectieve interventies voor jongeren en de politie betekent dit dat de beide groepen zich moeten willen inleven in de positie van de ander.

Een voorbeeld. De politie moet onder bepaalde omstandigheden soms kordaat optreden of uit veiligheidsoverwegingen snel handelen. In die moeilijke situaties lukt het de politie vaak niet voldoende om helder te communiceren of uit te leggen waarom de controle plaatsvindt. Als jongeren zich kunnen inleven in die situaties, kan dat tot beter begrip leiden. Andersom kan het bijdragen aan het begrip bij de politie als jongeren beschrijven wat het met hen doet wanneer ze het gevoel hebben gediscrimineerd te worden omdat ze voldoen aan het profiel van een 'potentiële crimineel', wat dat met hun zelfbeeld doet en vooral met hun beeld over de ander (politie). Door dergelijke informatie te delen kan er wederzijds begrip ontstaan en dat kan verbinding tussen de beide groepen dichterbij brengen.

2.2 TIPS EN ADVIEZEN BIJ HET VERBETEREN VAN BEELDVORMING OP SOCIALE MEDIA

Sociale media worden steeds belangrijker en hebben een grote impact op de samenleving. Negatieve beelden van de politie op sociale media blijken grote invloed te hebben op het vertrouwen van jongeren in de politie. Met name filmpjes waarin de politie een arrestatie verricht waarbij er geweld wordt gebruikt, worden vaak genoemd (Van Kapel, Noor & Broekhuizen, 2018).

Ook de politie erkent dat sociale media een grote rol spelen. Volgens de politie brengen zulke filmpjes niet de volledige context in beeld. Om deze reden heeft de politie ons in het kader van deze handreiking gevraagd

⁸ Om empathie te kunnen voelen, moet er aan bepaalde voorwaarden worden voldaan. Drie voorwaarden bij het opwekken van empathie zijn: *inleven* (er moet draagvlak zijn om zich in de ander te willen inleven); *positief zelfbeeld* (mensen met een positief zelfbeeld kijken door een 'roze bril' naar zichzelf; wanneer zij zich in de ander proberen in te leven, bekijken zij die ander ook door deze 'roze bril') en *moeilijke situaties* (het beschrijven van negatieve ervaringen en onrecht kan leiden tot verontwaardiging en eventueel boosheid; dit levert uiteindelijk een positieve houding jegens de andere groep op) (Taouanza, Felten & Keuzenkamp, 2016).

om een manier te bedenken waardoor ze hun imago op sociale media actief kunnen verbeteren. In deze paragraaf geven we enkele adviezen en tips.

1. Bied een positief (alternatief) geluid

Denk hierbij aan berichten die de politie in een positief daglicht kunnen stellen. Positieve berichten die ondersteund worden door feiten en cijfers kunnen de impact van de boodschap vergroten.

2. Houd controle over de berichtgeving

Het is belangrijk controle te houden over informatie die wordt vrijgegeven. Informatie kan op sociale media gemakkelijk worden omgevormd of in een andere context worden gebruikt, en kan zich razendsnel verspreiden (Davis, Alves, & Sklansky 2014). De politie moet zich bewust zijn van de manier waarop zij informatie publiceert en zal soms moeten ingrijpen wanneer informatie die zij heeft gedeeld misleidend, vals of onverantwoordelijk wordt neergezet. Dit is met name belangrijk om te voorkomen dat negatieve beelden online een eigen leven gaan leiden. De politie kan een actieve rol spelen op sociale media. Het benoemen van een socialemedia-agent kan hier uitkomst bieden (zie ook de volgende tip).

3. Negatieve filmpjes? Verklaar en bied context

In diverse onderzoeken geven jongeren aan dat hun beeldvorming over de politie beïnvloed wordt door wat ze zien op sociale media. Grote impact blijken filmpjes te hebben waarin de politie een aanhouding verricht en geweld gebruikt. De politie zou hierop in kunnen gaan door te verklaren wat er aan de situatie voorafging, en wat de aanleiding was om bijvoorbeeld geweld te gebruiken. Zo wordt er context geboden, waarmee beeldvorming kan worden bijgesteld. Dit is met name cruciaal wanneer er onrust dreigt te ontstaan ten gevolge van een filmpje.

4. Let op de toon van de boodschap: humor helpt

Verder is de toon van de berichten belangrijk. Op sociale media wordt een informele toon gebruikt. Een voorzichtig gebruik van humor kan in bepaalde situaties goed werken gedeeld (Felten, Taouanza & Keuzenkamp, 2016).

5. Plaats berichten die prikkeling veroorzaken

Uit onderzoek blijkt dat berichten met emotie veel worden gedeeld (Felten, Taouanza & Keuzenkamp, 2016). Met name als de berichten prikkeling of opwinding veroorzaken bij de socialemediagebruiker. Te denken valt aan emoties van boosheid over het onrecht dat beschreven wordt in een bericht. Ook berichten waarin de boodschap zo is opgesteld dat deze bijdraagt aan een positiever imago van de afzender, worden vaak gedeeld. Evenals berichten die gemakkelijk zijn en berichten die verbindend werken. Berichten worden bijvoorbeeld gedeeld om een ander te helpen of te steunen. Berichten met humor worden ook vaak gedeeld.

In de context van de politie en jongeren kan gedacht worden aan berichten die de beide partijen positief in beeld brengen. Bijvoorbeeld waarbij er samenwerking is tussen jongeren en de politie, en met een verbindende boodschap. Een humoristisch bericht met een ontspannen sfeer tussen een jongere en de politie, of een bericht waarin de beide doelgroepen elkaar steunen of helpen, kan ook positief uitwerken op het beeld van deze doelgroepen.

6. Hanteer een sociale norm in je bericht

Uit onderzoek blijkt dat het waarnemen van een sociale norm onder een aantal voorwaarden tot verandering van gedrag kan leiden (Felten, Taouanza & Keuzenkamp, 2016). Het is daarbij essentieel dat de inhoud van het bericht niet te sterk verschilt van de sociale norm, anders is de kans klein dat de boodschap overgenomen wordt. Berichten circuleren namelijk vooral binnen netwerken van mensen die het sowieso al eens zijn met de inhoud; ze bereiken niet de mensen die het er niet mee eens zijn. Wanneer het bericht toch een publiek bereikt dat het niet eens is met de inhoud (omdat het niet aan de sociale norm voldoet), zal het bericht niet gedeeld worden.

De politie zou bijvoorbeeld berichten kunnen delen waarin zij zich uitspreekt tegen de discriminatie van jongeren met een migratieachtergrond. Of een boodschap waarin wordt ingegaan op de impact van etnisch profileren op jongeren. Zulke berichten kunnen invloed hebben op collega-agenten (en op jongeren) en hun bewust maken van de discriminatie die jongeren met een migratieachtergrond mogelijk ervaren ten gevolge van hun handelen.

7. Bedenk vooraf door wie het bericht verspreid wordt (hecht netwerk, breed netwerk)

Niet alleen de inhoud van het bericht, maar ook de manier waarop het verspreid wordt is belangrijk (Felten, Taouanza & Keuzenkamp, 2016). Het bericht kan verspreid worden door mensen met een uitgebreid netwerk, maar er kan ook gekozen worden voor een eerste verspreiding binnen hechtere en kleinere netwerken die aansluiting hebben bij de inhoudelijke boodschap. Als mensen iemand uit hun eigen netwerk een bericht zien delen, zullen zij eerder geneigd zijn om ermee in te stemmen. De mening van mensen uit de 'eigen groep' wordt makkelijker overgenomen. Zo kan de politie er bijvoorbeeld voor kiezen om het bericht te laten delen door lokale rolmodellen waar jongeren tegenop kijken.

8. Meet het effect van de inzet van sociale media

Resultaten kunnen niet goed beoordeeld worden door uitsluitend naar statistieken en aantallen te kijken. De invloed van berichten op sociale media is makkelijk 'te meten' door te kijken naar het aantal volgers, likes, retweets, views et cetera, maar deze kwantitatieve informatie biedt maar een beperkte hoeveelheid oppervlakkige informatie (Davis, Alves, & Sklansky 2014). Het is belangrijk om te focussen op de effecten die berichten hebben op het verbeteren van het gevoel van veiligheid van burgers en het vergroten van het vertrouwen. Het is daarom goed om na te denken over welk effect op welke manier te meten is.⁹

⁹ Ter inspiratie: zie 'Stap 7: Hoe ga je evalueren?' van de praktische tool *Do it right* die kan worden ingezet om de kans op effect te vergroten. Het instrument *Do it right* is in eerste instantie bedoeld voor organisaties en sociale professionals om de acceptatie van lesbische vrouwen, homomannen, biseksuelen en transgenders (LHBT) te bevorderen, maar kan ook voor andere doelen en handreiking bieden (Felten, Boojink & Janssens, 2016).

Literatuur

Allport, G. W. (1954). *The nature of prejudice*. Cambridge, MA: Perseus Books.

Bartholomew Eldredge, L. K., Markham, C. M., Ruiter, R. A., Fernández, M. E., Kok, G., & Parcel, G. S. (2016). *Planning health promotion programs: an intervention mapping approach*. San Francisco: Jossey-Bass.

Brown, R. & Hewstone, M. (2005). An integrative theory of intergroup contact. *Advances in Experimental Social Psychology*, 37. pp. 255-343.

Davis, E. F., Alves, A. A., & Sklansky, D. A. (2014). *New Perspectives in Policing*. Washington: National Institute of Justice.

Dowler, K., & Zawilski, V. (2007). Public perceptions of police misconduct and discrimination: Examining the impact of media consumption. *Journal of Criminal Justice*, 35(2), p. 193-203.

Felten, H., Taouanza, I., & Keuzenkamp, S. (2016). *Klaar met discriminatie? Onderzoek naar effectiviteit van sociale media-campagnes tegen discriminatie*. Utrecht: Kennisplatform Integratie & Samenleving.

Felten, H., Booijink, M., & Janssens, K. (2016) *Do it right: Stappenplan voor ontwikkeling van interventies voor acceptatie van lesbische vrouwen, homo mannen, biseksuelen en transgenders*. Utrecht: Movisie.

Gillespie, B. B. (2015). *Closing the Gap Between Youth and Police: Conference Launches Conversation, Solutions*. Chicago: The University of Chicago, The Law School.

Gündüz, U. (2017). *The Effect of Social Media on Identity Construction*. Istanbul: De Gruyter.

Hanson, W. (2011, 2 december). *How Social Media Is Changing Law Enforcement: Social media raises positive and negative issues for police*. Geraadpleegd van <http://www.govtech.com/public-safety/How-Social-Media-Is-Changing-Law-Enforcement.html>.

Hart, R. A. (1992). *Children's Participation: From Tokenism to Citizenship*. Florence: UNICEF International Child Development Centre.

Huijts, A., & Nelissen, P. (2004). 'Ik wil gewoon respect': Onderzoek naar de communicatie tussen politie en Marokkaanse jongeren. *Tijdschrift voor de Politie*. 66(11), p. 21-24.

Nationale Jeugdraad (2017). *Success Factors in Working with Youth*. Utrecht: Nationale Jeugdraad.

Nederlands Jeugdinstuut (n.d.). Jeugdparticipatie bevorderen. Dossier Sterke basis voor de jeugd (De rol van de gemeente > Jeugdparticipatie bevorderen). Geraadpleegd van <https://www.nji.nl/nl/Kennis/Dossier/Sterke-basis-voor-de-jeugd/De-rol-van-de-gemeente/Jeugdparticipatie-bevorderen>

Kleinman, J., McKitten, R., & Meeks, A. (2012). *How to... Have an Effective Conversation with Youth about Your Police Department's Practices*. Geraadpleegd van <http://strategiesforyouth.org/for-police/how-to/how-to-effective-conversation/>

Noor, S. (2016). *Zonder vooroordelen: Een inventarisatie van interventies gericht op preventie van etnisch profileren door het verbeteren van de relatie tussen jongeren en politie*. Utrecht: Kennisplatform Integratie & Samenleving.

Pels, T., Distelbrink, M., & Tan, S. (2009). *Meetladder diversiteit interventies: Verhoging van bereik en effectiviteit van*. Utrecht: Verwey-Jonker instituut.

Taouanza, I., Felten, H., & Keuzenkamp, S. (2016). *Werkt het aangaan van een dialoog? Onderzoek naar effectiviteit van dialoogbijeekkomsten tegen vooroordelen en stereotyperingen*. Utrecht: Kennisplatform Integratie & Samenleving.

Van Kapel, M., Noor S., & Broekhuizen, J., (2018) *Vertrouwen van jongeren in instituties: Onderzoek naar het vertrouwen van jongeren in politie, onderwijs en politiek*. Utrecht: Kennisplatform Integratie en Samenleving.

Vasco, L., (2013) Polarisation, radicalisation and social policy: Evaluating the theories of change *Evidence and Policy*, 9(2), p. 165-183.

Youth/Police Dialogues (n.d.). The Boston Young Women's Christian Association. Geraadpleegd van <http://www.ywboston.org/wp-content/uploads/2016/02/YW-Boston-Youth-Police-Dialogues-Program-Overview.pdf>

Bijlage 1: Bevindingen uit de survey onder jongeren met een migratieachtergrond

HET PERSPECTIEF VAN DE JONGEREN

Aan de hand van stellingen en vragen zijn jongeren met een migratieachtergrond bevestigd over hun vertrouwen in de politie, en hun ideeën over hoe dit vertrouwen vergroot kan worden. Welke activiteiten willen zij met de politie ondernemen? En wat vinden zij daarin belangrijk? In deze bijlage leest u de bevindingen uit de survey, met de criteria en voorwaarden die jongeren zelf belangrijk vinden.

In totaal zijn 55 jongeren met een migratieachtergrond (34 man, 21 vrouw) in de leeftijd van 15-25 jaar naar hun mening gevraagd aan de hand van een online enquête. In de enquête zijn open vragen gesteld en werd een aantal stellingen voorgelegd waar de jongeren op twee manieren bij konden aangeven wat ze ervan vonden: op een schaal van 1-10 konden ze het belang van bepaalde factoren aangeven.¹⁰ En op een schaal van 1-5 konden ze aangeven of ze het helemaal niet mee eens of helemaal mee eens waren met de stellingen.¹¹ Een overzicht van de achtergrondkenmerken van de geënquêteerde jongeren vindt u in bijlage 2, de vragen en stellingen uit de enquête in bijlage 3.

In de eerste vijf stellingen worden de jongeren bevestigd over hun vertrouwen in de politie. De tweede cluster stellingen heeft betrekking op hoe zij het liefst behandeld willen worden door de politie. De laatste clusters stellingen hebben betrekking op deelname aan een interventie met de politie, en op het gebruik van sociale media door de politie. De enquête werd afgesloten met een aantal open vragen.

MATE VAN VERTROUWEN

De jongeren lieten zien dat hun vertrouwen in de politie 'neutraal' of 'redelijk positief' was. Ze hebben het meeste vertrouwen in het feit dat agenten hun wijk veilig houden en goede bedoelingen hebben. Het minste vertrouwen hebben ze in het feit dat agenten hun eerlijk en rechtvaardig zullen behandelen, en in de professionaliteit van agenten. De beoordeling van de stelling dat agenten jongeren serieus nemen ligt exact tussen de oordelen over de eerder genoemde stellingen in. Hieruit kunnen we opmaken dat jongeren relatief minder maar wel vertrouwen hebben in het concrete gedrag dat agenten vertonen jegens de jongeren. In antwoorden op de open vragen werd gedrag van agenten dan ook meerdere malen genoemd als een obstakel voor vertrouwen.

STELLINGEN	GEMIDDELDE SCORES (SCHAAL 1-5)
Ik vertrouw erop dat agenten mijn wijk veilig houden.	3,73
Ik vertrouw erop dat agenten goede bedoelingen hebben.	3,53
Ik vertrouw erop dat agenten mij serieus nemen.	3,49
Ik vertrouw erop dat agenten mij rechtvaardig en eerlijk behandelen.	3,38
Ik heb vertrouwen in de professionaliteit van agenten.	3,16

Tabel: Stellingen vertrouwen

¹⁰ De respondenten konden een cijfer kiezen tussen 1: Totaal niet belangrijk (2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9) en 10: Heel erg belangrijk

¹¹ De schalen 1-5 houden in: 1: Helemaal niet mee eens; 2: Niet mee eens; 3: Neutraal; 4: Mee eens; en 5: Helemaal mee eens.

GEWENSTE ONGANGSVORM MET JONGEREN

De jongeren beoordeelden tien stellingen over gedragingen van agenten. Bij deze stellingen konden ze aangeven hoe belangrijk het betreffende gedrag was voor hun vertrouwen in de politie. Wat opviel was dat alle beschreven omgangsvormen over het algemeen als redelijk belangrijk tot zeer belangrijk werden beoordeeld. Geen enkele stelling werd als onbelangrijk beoordeeld. Er is echter wel een duidelijk significant verschil in de mate waarin de gedragingen als belangrijk beoordeeld werden. Zo vonden jongeren het heel belangrijk dat agenten uitleggen waarom ze hen controleren, dat agenten hen op een respectvolle manier behandelen, en dat zij luisteren naar het verhaal van de jongeren. De jongeren vonden het een stuk minder belangrijk dat agenten meer over zichzelf vertellen, een praatje komen maken, en de jongeren om advies vragen. Ook bij deze vragen kwamen de specifieke houding en gedragingen van agenten naar voren als het meest invloedrijk op het vertrouwen van jongeren in de politie. De jongere gaven aan gehoord te willen worden, op een respectvolle manier, met uitleg over de handelingen van de agenten. Dit alles kan worden samengevoegd onder de noemer 'respect'.

STELLINGEN	GEMIDDELDE SCORES (SCHAAL 0-10)
Het feit dat agenten uitleggen waarom ze mij controleren.	8.89
Het feit dat agenten mij op een respectvolle manier benaderen.	8.69
Het feit dat agenten naar mijn verhaal luisteren.	8.38
Het feit dat agenten vriendelijk zijn.	8.13
Het feit dat ik agenten vriendelijk met mijn familie/vrienden zie omgaan.	7.71
Het feit dat ik goede verhalen van bekenden hoor over agenten.	6.71
Het feit dat agenten mij groeten.	6.69
Het feit dat agenten een praatje met mij komen maken.	6.62
Het feit dat agenten om mijn advies vragen.	6.44
Het feit dat agenten meer over zichzelf vertellen.	5.89

Tabel: Stellingen omgangsvormen

WAT WILLEN DE JONGEREN DOEN MET DE POLITIE?

Aan de jongeren werden zeven stellingen voorgelegd over hoe bereid ze zouden zijn om specifiek contact te hebben de politie. Ook bij deze vragen neigden de jongeren naar 'neutraal' en 'redelijk positief'. Wel valt op dat zij naar de positieve kant neigden wanneer de vragen een algemenere toon hadden. Wanneer in de vragen meer initiatief of input van de jongeren gevraagd werd, werd duidelijk dat de jongeren wat meer aarzelen. Zo gaven ze aan dat ze er meer voor openstaan om met agenten in gesprek te gaan, om hun ervaringen en perspectieven te delen met agenten en om agenten te helpen in hun wijk. Echter als er concreet werd gevraagd of ze agenten willen helpen met het maken van plannen voor hun wijk of om tussenpersoon te zijn tussen jongeren en de politie, dan deden veel jongeren een stapje terug en gaven aan hier minder voor open te staan. Op basis hiervan kunnen we stellen dat de jongeren in een interventie meer initiatief van de politie verwachten.

STELLINGEN	GEMIDDELDE SCORES (SCHAAL 1-5)
Ik sta ervoor open om met agenten in gesprek te gaan.	3,65
Ik sta ervoor open om mijn ervaringen en perspectief te delen.	3,62
Ik sta ervoor open om agenten te helpen in mijn wijk.	3,49
Ik sta ervoor open om mijzelf in de agent te verplaatsen.	3,42
Ik sta ervoor open om te werken aan mijn relatie met agenten.	3,20
Ik sta ervoor open om gezamenlijk met agenten plannen te maken voor mijn wijk.	3,11
Ik sta ervoor open om een tussenpersoon te zijn tussen jongeren en politie.	3,04

Tabel: Stellingen interventie met de politie

JONGEREN OVER DE INZET VAN SOCIALE MEDIA

Bij het specifieke onderdeel over sociale media lijken de jongeren meer te neigen naar 'neutraal'. Dit is interessant aangezien ze bij vergelijkbare vragen waar het aspect sociale media bij ontbrak, neigden naar de positieve kant. Wat we dus kunnen opmaken is dat zodra het aspect van sociale media komt kijken bij het contact met de politie, de jongeren wat terughoudender zijn. Ook hier lijken ze meer open te staan voor de algemenere stellingen en minder open voor acties waarbij van hen meer tijdsinvestering wordt verwacht.

De jongeren staan redelijk open voor hulp aan agenten bij hun socialemediagebruik, ze beoordelen de stellingen als 'neutraal' en 'lichtelijk positief'. Maar ze neigen veel meer naar 'neutraal' en 'minder positief' wanneer er concreet wordt gevraagd om met agenten mee te denken over de inhoud van hun socialemediaberichten. Ze staan er ook het minst voor open om deel te nemen aan een WhatsAppgroep met agenten uit hun wijk. Er kunnen meerdere oorzaken hiervoor zijn. Het confronterende aspect waarbij veel tijd en energie kan worden verwacht, zou de jongeren kunnen tegenstaan. Maar het zou ook met de behoefte aan anonimiteit en privacy te maken kunnen hebben.

Dit lijkt namelijk wel de tendens te zijn in de antwoorden. Het advies is dan ook hier om heel voorzichtig om te gaan met het betrekken van sociale media bij een interventie. De jongeren moeten zich comfortabel voelen met de manier waarop sociale media er onderdeel van zullen uitmaken. Het is hierbij dan ook raadzaam om de jongeren te betrekken bij het opzetten van de interventie, zodat er rekening gehouden kan worden met hun grenzen.

STELLINGEN	GEMIDDELDE SCORES (SCHAAL 1-5)
Ik sta ervoor open om agenten te helpen met sociale media.	3,33
Ik sta ervoor open om berichten van agenten op sociale media te delen.	3,11
Ik sta ervoor open om positieve ervaringen met agenten op sociale media te delen.	3,11
Ik sta ervoor open om mee te denken met agenten over de inhoud van berichten op hun sociale media.	3,02
Ik sta ervoor open om te spreken in berichten van agenten op sociale media.	3,02
Ik sta ervoor open om in een WhatsAppgroep met agenten uit mijn wijk te zitten.	2,89

Tabel: Inzet social media

JONGEREN OVER HET VERGROTEN VAN HET VERTROUWEN IN DE POLITIE

Op de open vraag 'Moet er iets veranderen bij JOU om het vertrouwen te verbeteren, zo ja, wat moet er anders?' gaven de jongeren als antwoord dat ze meer moeite moeten doen om meer te weten te komen over de politie, meer met hen te communiceren en hierdoor meer begrip voor hen te krijgen. Ze gaven ook aan dat ze meer vertrouwen moeten krijgen in de politie, waarbij respect, begrip, geduld en een open houding van onder andere de jongeren zelf van belang zijn. Enkele jongeren gaven aan dat bij het elkaar leren kennen ook een besef komt kijken dat sociale media en nieuwsberichten een negatieve invloed kunnen hebben op hun perspectief. Het is belangrijk dat zij zich realiseren dat die berichten zijn niet altijd een reflectie zijn van de realiteit.

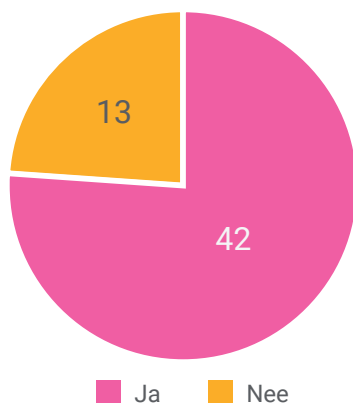
Op de open vraag 'Moet er iets veranderen bij de POLITIE om het vertrouwen te verbeteren, zo ja, wat moet er anders?' antwoordden de jongeren dat meer contact en communicatie essentieel zijn om het vertrouwen te vergroten. Dit kan door middel van overleg, activiteiten, voorlichtingsdagen, meeloopdagen et cetera. Hierbij gaven zij ook aan dat het uitlichten van positieve voorbeelden op sociale media een positief effect kan hebben op hun vertrouwen. Daarbij ligt er een nadruk op gelijke behandeling, veel jongeren gaven aan dat discriminatie een groot struikelblok is voor hun vertrouwen in de politie. Het tegengaan van etnisch profileren en discriminatie werd dan ook vaak aangehaald als een middel om het vertrouwen te vergroten. Negatieve bejegening door agenten werd ook genoemd. Relatief veel jongeren gaven aan een probleem te hebben met de houding van agenten, die volgens hen te agressief, autoritair en arrogant kan zijn. Meer openheid en vriendelijkheid zou dan ook het vertrouwen opkrikken bij de jongeren. Verder gaven enkele jongeren aan dat aanwezigheid van meer agenten met een migratieachtergrond en een cultuursensitieve aanpak van agenten zouden helpen om hun vertrouwen te vergroten. Een enkele keer werd nog genoemd dat het belangrijk is dat agenten bij een aanhouding uitleggen waarom een jongere wordt aangehouden, en dat agenten zich in jongeren kunnen inleven/verplaatsen.

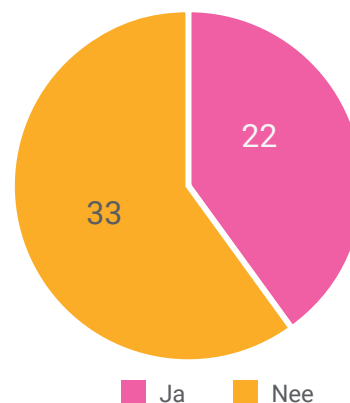
Bijlage 2: Achtergrondkenmerken geënquêteerde jongeren

HUIDIGE WOONPLAATS	AANTAL	HUIDIGE WOONPLAATS	AANTAL
Amsterdam	7	Huissen	1
Arnhem	1	Maastricht	1
Breda	1	Nijmegen	6
Den Bosch	3	Oss	1
Den Haag	1	Roermond	1
Deventer	1	Roosendaal	2
Eindhoven	13	Tilburg	2
Groningen	1	Utrecht	5
Haarlem	1	Venlo	3
Hapert	1	Westervoort	1
Heerlen	1	Wijchen	1

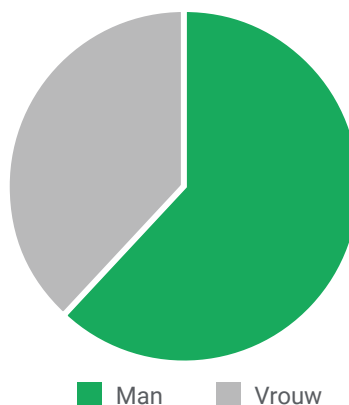
IS EEN KENNIS, FAMILIELID OF VRIEND OOIT
IN AANRAKING MET DE POLITIE GEWEEST?

BEN JE OOIT MET DE POLITIE IN
AANRAKING GEWEEST?

GESLACHT

Bijlage 3: Enquête jongeren met een migratieachtergrond

Welkom bij de enquête over de politie.

Dankjewel voor het deelnemen aan deze belangrijke enquête van Kennisplatform Integratie en Samenleving.

Wij willen het vertrouwen tussen jongeren en de politie vergroten. Jouw mening is heel belangrijk voor ons en we willen die graag meenemen in ons project.

Deze enquête duurt enkel 7-10 minuten om in te vullen. Al jouw informatie wordt anoniem verwerkt.

Hieronder willen we weten in hoeverre jij de politie vertrouwt. Kruis voor iedere stelling één antwoord aan.

1	1. HELEMAAL NIET MEE EENS	2. NIET MEE EENS	3. NEUTRAAL	4. MEE EENS	5. HELEMAAL MEE EENS
1.1 Ik vertrouw erop dat agenten mijn wijk veilig houden					
1.2 Ik vertrouw erop dat agenten mij rechtvaardig en eerlijk behandelen					
1.3 Ik vertrouw erop dat agenten mij serieus nemen					
1.4 Ik vertrouw erop dat agenten goede bedoelingen hebben					
1.5 Ik heb vertrouwen in de professionaliteit van agenten					

Hieronder willen we weten hoe belangrijk de volgende elementen zijn voor jouw vertrouwen in politieagenten.
Kruis voor iedere stelling één antwoord aan.

2	0 = TOTAAL NIET BELANGRIJK				10 = HEEL BELANGRIJK							
2.1 Het feit dat agenten naar mijn verhaal luisteren	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2.2 Het feit dat agenten mij op een respectvolle manier benaderen	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2.3 Het feit dat agenten uitleggen waarom ze mij controleren	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2.4 Het feit dat agenten een praatje met mij komen maken	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2.5 Het feit dat agenten vriendelijk zijn	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2.6 Het feit dat agenten om mijn advies vragen	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2.7 Het feit dat agenten meer over zichzelf vertellen	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2.8 Het feit dat agenten mij groeten	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2.9 Het feit dat ik goede verhalen van bekenden hoor over agenten	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2.10 Het feit dat ik agenten vriendelijk met mijn vrienden/familie zie omgaan	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	

Hieronder willen we weten waar jij open voor zou staan in relatie tot de politie. Kruis voor iedere stelling één antwoord aan.

3	1. HELEMAAL NIET MEE EENS	2. NIET MEE EENS	3. NEUTRAAL	4. MEE EENS	5. HELEMAAL MEE EENS
3.1 Ik sta ervoor open om agenten te helpen met sociale media					
3.2 Ik sta ervoor open om berichten van agenten op sociale media te delen					
3.3 Ik sta ervoor open om te spreken in berichten van agenten op sociale media					
3.4 Ik sta ervoor open om positieve ervaringen met agenten op sociale media te delen					
3.5 Ik sta ervoor open om mee te denken met agenten over de inhoud van berichten op hun sociale media					
3.6 Ik sta ervoor open om in een WhatsAppgroep met agenten uit mijn wijk te zitten					

4	1. HELEMAAL NIET MEE EENS	2. NIET MEE EENS	3. NEUTRAAL	4. MEE EENS	5. HELEMAAL MEE EENS
4.1 Ik sta ervoor open om met agenten in gesprek te gaan					
4.2 Ik sta ervoor open om agenten te helpen in mijn wijk					
4.3 Ik sta ervoor open om te werken aan mijn relatie met agenten					
4.4 Ik sta ervoor open om een tussenpersoon te zijn tussen jongeren en politie					
4.5 Ik sta ervoor open om gezamenlijk met de agenten plannen te maken voor mijn wijk					
4.6 Ik sta ervoor open om mijn ervaringen en perspectief te delen					
4.7 Ik sta ervoor open om mijzelf in de agent te verplaatsen					

5. OPEN VRAGEN

Neem hier alsjeblieft de tijd voor, jouw mening is belangrijk en alle ideeën zijn welkom!

5.1 Wat moet er volgens jou gebeuren zodat de relatie tussen jongeren met een migratieachtergrond en de politie verbetert?

5.2 Moet er iets veranderen bij de POLITIE om het vertrouwen te verbeteren, zo ja, wat moet er anders?

5.3 Moet er iets veranderen bij JOU om het vertrouwen te verbeteren, zo ja, wat moet er anders?

6. ALGEMENE INFORMATIE

6.1 Hoe oud ben je?

15 / 16 / 17 / 18 / 19 / 20 / 21 / 22 / 23 / 24 / 25

6.2 Wat is je geslacht:

- Man
 Vrouw

6.3 In welke stad woon je?

6.4 In welk land is jouw vader geboren?

6.5 In welk land is jouw moeder geboren?

6.5 Welke opleiding volg je nu?

- VMBO-B
 VMBO-K
 VMBO-T
 HAVO
 VWO
 MBO
 HBO
 Universiteit
 Anders

6.6 Ben je ooit met de politie in aanraking geweest?

- Ja
 Nee

6.7 Is een kennis, familielid of vriend ooit met de politie in aanraking geweest?

- Ja
- Nee

COLOFON

Financier: ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Auteurs: Sahar Noor
Laura Metwally
Ontwerp: Design Effects
Foto omslag: Nationale Beeldbank
Eindredactie: Annemarie van den Berg_tekst
Uitgave: Kennisplatform Integratie & Samenleving /Movisie
Catharijnesingel 47
3511 GC Utrecht
T (030) 789 20 009
E info@movisie.nl
I www.movisie.nl

De publicatie kan gedownload worden via de website van het Kennisplatform Integratie & Samenleving: www.kis.nl.

© Movisie, Utrecht 2018.

Het auteursrecht van deze publicatie berust bij Movisie. Gedeeltelijke overname van teksten is toegestaan, mits daarbij de bron wordt vermeld.

The copyright of this publication rests with Movisie. Partial reproduction of the text is allowed, on condition that the source is mentioned.

kennis en aanpak van
sociale vraagstukken

KENNISPLATFORM INTEGRATIE & SAMENLEVING

Kennisplatform Integratie & Samenleving doet onderzoek, adviseert en biedt praktische tips en instrumenten over vraagstukken rond integratie, migratie en diversiteit. Daarnaast staat het platform open voor vragen, signalen en meningen en formuleert daar naar beste vermogen een antwoord op.

Deze kennisuitwisseling is bedoeld om een fundamentele bijdrage te leveren aan een pluriforme en stabiele samenleving. Wilt u op de hoogte blijven van alle projecten, vragen en antwoorden en andere vormen van kennisuitwisseling? Zie www.kis.nl, meld u aan voor de [nieuwsbrief](#) of volg ons op [Twitter](#) of [LinkedIn](#).

Kennisplatform Integratie & Samenleving is een programma van het Verwey-Jonker Instituut en Movisie

T 030 230 32 60 E info@kis.nl I www.kis.nl

